

Nr 659

Av herrar **Ohlin** och **Wedén**, *angående förbättringslån för ombyggnad av bostäder.*

(Lika lydande med motion nr 512 i Första kammaren)

Uppmärksamheten har under senare år mer och mer fästs vid den ökade omfattningen av rivningar av bostadshus. Det är i och för sig ingalunda säkert att rivningarnas totala omfattning har varit för stor i förhållande till de faktiskt föreliggande saneringsbehoven. Vad kritiken enligt vår mening med rätta har gällt är i stället att rivningarna i icke obetydlig omfattning icke har satts in där saneringsbehoven är mest framträdande. Man kan göra gällande att det i icke obetydlig grad har varit fel hus som rivits. Utdömda eller dåliga fastigheter har fått stå kvar, medan andra hus som med ganska måttliga insatser kunnat förbättras och moderniseras har jämnats med marken för att bereda plats för nybyggnader.

De nuvarande regleringsbestämmelserna såväl inom hyreslagstiftningens område som beträffande bostadslångivningen är betydelsefulla faktorer bakom denna otillfredsställande utveckling, som utan tvivel föranleder ett icke ringa slöseri med förefintliga resurser.

I detta sammanhang skall vi ägna uppmärksamhet åt förhållandena när det gäller bostadslångivningen.

Under 1965 fattades beslut om bostadslån till ombyggnader av flerfamiljs- och småhus till ett sammanlagt belopp av ca 55 milj. kr. och under 1966 uppgick ombyggnadslånen till ca 69 milj. kr. Den totala omfattningen av de statliga bostadslånen till ny- och ombyggnader var under 1965 ca 1 525 milj. kr. och under 1966 ca 1 685 milj. kr. Procenten lån för ombyggnad har således stigit något, från 3,6 till 4,1 procent, av hela den statliga långivningens omfattning.

Vissa förändringar i villkoren för förbättrings- och ombyggnadslån har under senare tid vidtagits. S.k. förbättringslån, som fortfarande innehåller räntefri stående del, kan nu i princip endast utgå till pensionärer och handikappade.

I andra fall behandlas numera ansökningar om lån till ombyggnader och förbättringar enligt bostadslånekungörelsen. Det har förutsatts att den vidtagna inskränkningen av förbättringslånen icke skulle medföra någon minskning av de totala möjligheterna att få lån för ombyggnader. Vidare gäller för närvarande att lån för ombyggnad eller annan förbättring endast lämnas om de planerade åtgärderna ej är av ringa omfattning. Den tidigare gällande bestämmelsen att ombyggnaden skulle ge ett med nybyggnad i huvudsak likvärdigt resultat har formellt bortfallit. I realiteten synes den emellertid i allt väsentlig ha bibehållits genom att alltför mycket stränga standardkrav uppställs.

Det föreligger föga anledning till tvivel på att många bostadsfastigheter alltjämt rivs, trots att kvaliteten på själva huskropparna måste betraktas som hög. Anledningen är då icke sällan att ombyggnadslån icke anses kunna bli beviljade, därför att ekonomiskt rationella moderniseringar icke i tillräcklig utsträckning skulle höja utrustningsstandarden eller därför att möjligheterna att få en skäligen omprövning av gällande hyror betraktas som osäkra. Samtidigt är det klart att det många gånger går att genom modernisering åstadkomma ett icke obetydligt antal lägenheter med en god standard i utrustningshänseende — om än icke toppstandard — för en mycket lägre kapitalinsats än som krävs för rivning och nybyggnad. Med den alltjämt bestående svåra bostadsbristen ter sig rivningar i sådana fall som i hög grad irrationella. Samhället bör ta sikte på att ett så stort antal goda lägenheter som möjligt åstadkommes inom ramen för de för bostadsförsörjningen tillgängliga resurserna.

En mer restriktiv tillståndsgivning vad beträffar rivning av väl användbara hus synes i många fall vara naturlig. På det statliga planet bör en något mer generös inriktning av bestämmelserna i samband med ombyggnadslån komma till stånd. Den skulle verka i ovan angiven riktning.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om en uppmjukning av villkoren för ombyggnadslån så att dylika kan beviljas så snart genom förbättring av äldre fastigheter goda lägenheter kan åstadkommas till kostnader som så mycket underskrider de för rivning och nybyggnad nödvändiga insatserna att en faktisk resursbesparing uppstår.

Stockholm den 26 januari 1967

Bertil Ohlin (fp)

Sven Wedén (fp)
